

Sygn. akt III Ca 43/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Leszek Dąbek (spr.)

Sędzia SO Magdalena Hupa - Dębska

SO Roman Troll

Protokolant Marzena Makoś

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2018 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa R. K. (K.)

przeciwko M. K. (K.)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju

z dnia 24 sierpnia 2017 r., sygn. akt I C 969/15

oddala apelację.

SSO Roman Troll SSO Leszek Dąbek SSO Magdalena Hupa – Dębska

Sygn. akt III Ca 43/18

UZASADNIENIE

Powód R. K. żądał zasądzenia na jego rzecz od pozwanego kwoty 5 000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 20 03 2015r. oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania według norm prawem przepisanych.

Uzasadniając żądanie twierdził, że zawarł z pozwanym umowę sprzedaży pojazdu marki F. (...). Wobec stwierdzonych wad fizycznych pozwany odstąpił

od umowy i wezwał do zwrotu ceny w kwocie 23 000 zł i poinformował, że do czasu

jej uregulowania będzie korzystał z prawa zatrzymania, o którym mowa w art. 496 k.c. Sąd Rejonowy w Środzie Wielkopolskiej VII Zamiejscowego Wydziału Karnego uznał R. K. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 286 §1 k.k. Powód uregulował pozwanemu kwotę 23000 zł, która została orzeczona w wyroku karnym, a pozwany

nie wydał mu pojazdu. Twierdził, że odstąpienie od umowy przez pozwanego spowodowało, że prawo własności samochodu powróciło do powoda, a tym samym pozwany powinien zapłacić powodowi tytułem bezumownego korzystania z pojazdu. Przyjął, że przy długookresowym najmie stawka za korzystanie z pojazdu

przez pozwanego powinna stanowić kwotę 80 zł za dobę, czyli za 219 dni korzystania

z jego pojazdu przez pozwanego w okresie od 01 sierpnia 2011r. do 06 marca 2012r. wynagrodzenie stanowi kwotę 17520 zł. Niniejszym pozwem powód objął jedynie części świadczenia.

Pozwani M. K. wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jego rzecz od powoda zwrotu kosztów procesu.

Zarzucił, że nie można uznać, iż pozwany wobec zwrotu przez powoda kwoty 23.000,00 zł tytułem naprawienia szkody przestępstwem pozostaje bezpodstawnie wzbogacony. Strony postępowania nie zwróciły sobie bowiem świadczeń wzajemnych gdyż ustalona przez sąd karny kwota ma charakter odszkodowawczy. Zaprzeczył by był bezpodstawnie wzbogacony. Zakwestionował także stawkę za wynajem pojazdu.

Sąd Rejonowy w Jastrzębiu - Zdroju w wyroku z dnia 24 08 2017r. oddalił powództwo i orzekł o kosztach procesu.

W ustalonym stanie faktycznym w motywach orzeczenia przywołał regulację art. 224 k.c. i wskazał, iż zasadności roszczeń właściciela rzeczy przeciwko jego posiadaczowi uzależniona jest przede wszystkim od dobrej lub złej wiary posiadacza, co wymagała od powoda wykazania, iż pozwany M. K. korzystał bezumownie z jego pojazdu oraz w jakim zakresie to nastąpiło, wykazania wysokości wynagrodzenia jakiego się domaga od pozwanego, w szczególności zaś sposobu jego obliczenia. Następnie wskazał, iż okoliczność, że powód dopiero po kilku latach uznał zasadność odstąpienia pozwanego od umowy nie może rodzić dla pozwanego negatywnych konsekwencji z tego tytułu. Uznał, iż pozwany korzystał z pojazdu jak właściciel, zgodnie z umową i do złożenia przez powoda jasnej deklaracji, że uznaje odstąpienie pozwanego za skuteczne, pozwany był posiadaczem spornego samochodu w dobrej wierze – tj. do dnia 16 02 2015r. tj. do dnia gdy powód udał się do pozwanego po odbiór samochodu. Zatem pozwany nie jest po myśli art. 24 § 1 k.c. zobowiązany do wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy i nie jest odpowiedzialny ani za jej zużycie, ani za jej pogorszenie lub utratę. Niezależnie od powyższego stwierdził, iż powód nie wykazał wysokości poniesionej szkody z tytułu bezumownego korzystania z samochodu przez pozwanego, a ponadto powód w rażący sposób naruszył zasady współżycia społecznego.

Orzeczenie zaskarżył **powód R. K.**, który wnosił o jego zmianę i uwzględnienie roszczenia w całości oraz zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego za obie instancje.

Zarzucił, że przy ferowaniu orzeczenia naruszono regulację prawa procesowego:

- art. 210 § 2 w zw. z art. 230 k.p.c. i art. 316 § 1 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie i pominięcie materiału sprawy i przyjęcie, że powód nie wykazał złej wiary pozwanego, mimo, że w postępowaniu powołano szereg dowodów wskazujących na próbę odebrania przez powoda pojazdu od pozwanego i złą wiarę pozwanego jako posiadacza pojazdu po złożeniu oświadczenia o odstąpieniu od umowy sprzedaży;
- art. 6 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że powód nie wykazał, że pozwany posiadał pojazd w złej wierze, art. 496 k.c. poprzez jego błędną interpretację i przyjęcie, że prawo zatrzymania uprawnia również do korzystania z rzeczy;
- art. 5 k.c. poprzez jego zastosowanie i przyjęcie, że powód w rażący sposób naruszył zasady współżycia społecznego.

W odpowiedzi na apelację **pozwany M. K.** wniósł o jej oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

Sąd pierwszej instancji trafnie zakwalifikował roszczenie powódki, a następnie prawidłowo rozpoznał sprawę.

Ustalenia składające się na podstawę faktyczną orzeczenia mają podstawę w informacjach zawartych we wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku źródłach dowodowych, których ocena jest logiczna i mieści w granicach swobodnej oceny dowodów i wbrew zarzutom apelacji przy ich czynieniu Sąd Rejonowy nie naruszył regulacji prawa procesowego.

Z tych też względów Sąd odwoławczy przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji.

Powód dochodzi w sprawie wynagrodzenia za bezumowne korzystanie

przez pozwanego z należącego do niego samochodu w okresie od 1 08 2011r. do 6 03 2012r., twierdząc, że po odstąpieniu przez pozwanego od zawartej przez strony umowy sprzedaży samochodu pozwany pozostawał w złej wierze i powództwo ma prawne odniesienie we wskazanej w pozwie regulacji art. 225 k.c.

Zagadnienie te zostało przez Sąd pierwszej instancji wadliwie ocenione.

Posiadaczem w złej wierze jest bowiem ten, kto wie albo wiedzieć powinien

na podstawie towarzyszących okoliczności, że nie przysługuje mu prawo własności.

W piśmie z dnia 27 07 2011r. pozwany złożył powodowi oświadczenie

o odstąpieniu od zawartej przez strony umowy sprzedaży samochodu z powodu posiadania przez samochód licznych wad i zażądała od powoda zwrotu uiszczonej

przez niego ceny zakupu samochodu.

Z poczynionych przez Sąd Rejonowy i nie kwestionowanych przez strony ustaleń faktycznych wynika, że ze względu na posiadane wady fizyczne samochód posiadał wartość złomową a jego stan techniczny powodował, że nie nadawał się on

do naprawy.

Nabyty przez pozwanego samochód posiadał zatem wady istotne, których nie można było usunąć w drodze jego wymiany na samochód bez wad albo w poprzez ich fizyczne usunięcie.

Stosownie do regulacji art. 560 § 1 k.c. rodziło, to zatem po stronie pozwanego uprawnienie do odstąpienia od umowy (bez konieczności wcześniejszego żądania wymiany samochodu, czy też usunięcia wad), stąd też z chwilą dotarcia do powoda oświadczenia pozwanego o odstąpieniu od umowy doszło do zniweczenia z mocą wsteczną łączącej strony umowy, czego pozwany składając to oświadczenie był niewątpliwie świadomy.

Dlatego najpóźniej z chwilą, gdy dowiedział się on o dotarciu do powoda tego oświadczenia – wbrew temu co w istocie przyjął Sąd pierwszej instancji - był on świadomy a przynajmniej powinien być tego świadom, że nie jest właścicielem samochodu, przez co nie ma on uprawnienia do korzystania z niego (nie wynikało

to z przynależnego mu prawa zatrzymania samochodu, w ramach którego był on uprawniony tylko do posiadania samochodu, ale nie było to posiadanie właścicielskie, przez co nie był on w ramach tego prawa uprawniony do korzystania z samochodu).

Z tej przyczyny pozwany używając w okresie objętym powództwem

samochodu powoda korzystał z niego jak właściciel, przez co był jego samoistnym posiadaczem w złej wierze, a to co do zasady – w świetle regulacji art. 225 k.c. – roszczenie powoda czyni uzasadnionym (w okresie objętym powództwem).

Istniejący stan posiadania był konsekwencją popełnionego przez powoda

na szkodę pozwanego przestępstwa oszustwa (Sąd Rejonowy w Środzie Wielkopolskiej VII Zamiejscowy W. Karny z siedzibą we W. w prawomocnym wyroku

z dnia 23 06 2014r. wydanym w sprawie o sygn. akt VII K 25/13, uznał powoda

za winnego popełnienia występku z art. 286 § 1 k.k.) oraz co należy podkreślić odmowy powoda zwrócenia pozwanemu uiszczonej ceny.

W tym czasie pozwany nie posiadał oszczędności, nie dysponował odpowiednimi środkami finansowymi na zakup innego samochodu i zmuszony był sporadycznie, w sytuacjach kryzysowych korzystać z samochodu powoda, w tym między innymi w celu odwożenia chorego dziecka do lekarza (fakty bezsporne, niezaprzeczone przez powoda twierdzenia pozwanego złożone na rozprawie w dniu 19 04 2018r.; art. 230 k.p.c.).

W tej sytuacji zasądzenie od niego na rzecz powoda dochodzonych należności jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego w rozumieniu art. 5 k.c. i co za tym idzie - z mocy zawartej w nim regulacji - ich dochodzenie przez skarżącego nie może być uznane za wykonywanie przez niego przynależnego mu prawa i tym samym nie przysługuje mu przyrzeczona przez prawodawcę ochrona przy stanowieniu norma prawa cywilnego-materialnego.

Z tej przyczyny powództwo jest nieuzasadnione, co pomimo odmiennego uzasadnienia znalazło ostatecznie prawidłowe odzwierciedlenie w zaskarżonym wyroku.

Czyni to apelację bezzasadną w rozumieniu art. 385 k.p.c., a to z mocy zawartej w nim regulacji prowadziło do jej oddalenia.

Resumując zaskarżony wyrok odpowiada prawu i dlatego apelację powoda jako bezzasadną oddalono w oparciu o regulację art. 385 k.p.c.

SSO Roman Troll SSO Leszek Dąbek SSO Magdalena Hupa – Dębska